

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Τάξη: Δ

Υπεύθυνοι προγράμματος: Παναγάκου Ισμήνη – Πιτικάκη Άννα

Στόχοι προγράμματος:

- Γνωστικοί:
 1. Να αξιολογήσουν και να επιλέξουν πληροφορίες.
 2. Να συνθέσουν περιληπτικό κείμενο.
 3. Να γνωρίσουν τα ζώα της Ελλάδας που κινδυνεύουν.
 4. Να αναζητήσουν τις απειλές που δέχονται τα ζώα.
 5. Να αναγνωρίσουν ως κύρια αιτία του προβλήματος τις ανθρώπινες δραστηριότητες.
 6. Να πληροφορηθούν και να καταγράψουν τις προσπάθειες που καταβάλλει η Πολιτεία για την προστασία της άγριας ζωής.
- Δεξιότητων:
 1. Να αποκτήσουν την ικανότητα να συλλέγουν τις κατάλληλες πληροφορίες για το θέμα που ερευνούν.
 2. Να επικοινωνούν και να συνεργάζονται αποτελεσματικά.
- Στάσεων / Συμπεριφορών:
 1. Να διαμορφώσουν συνειδητή στάση ευθύνης απέναντι στο φυσικό περιβάλλον.
 2. Να συμμετέχουν ενεργά σε δράσεις που συμβάλλουν στην προστασία του.

Μεθοδολογία υλοποίησης:

- Εργασία σε ομάδες
- Έρευνα – παρατήρηση – καταγραφή

Δραστηριότητες:

1. Ένα βίντεο με τίτλο «Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας» (<http://www.youtube.com/watch?v=gZPXjZrWK4>) με διάφορα άγρια ζώα της Ελλάδας θα λειτουργήσει ως έναυσμα του ενδιαφέροντος των μαθητών. Ο προβληματισμός των μαθητών για την εξαφάνιση διάφορων ζώων στην Ελλάδα θα ξεκινήσει από ένα άρθρο μιας εφημερίδας με τίτλο «Υπό εξαφάνιση 171 είδη ζώων στην Ελλάδα».
(http://www.vets.gr/sublist.php?subcategory_id=390)

Υπό εξαφάνιση 171 είδη ζώων στην Ελλάδα

Κόκκινος συναγερμός έχει σημάνει για το 15% των ειδών ζώων που ζουν στην Ελλάδα, καθώς απειλούνται με εξαφάνιση. Ο Κόκκινος Κατάλογος της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης (IUCN) αναφέρει ότι το 15% (171 είδη) των ειδών από τα ψάρια, τα αμφίβια, τα ερπετά, τα πουλιά και τα θηλαστικά της Ελλάδας εντάσσεται σε κατηγορία κινδύνου, είναι δηλαδή πιθανό να εξαφανιστούν στο βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο μέλλον.

Από τα σχετικά στοιχεία προκύπτει ότι περισσότερο απειλούνται τα ψάρια του γλυκού νερού και τα αμφίβια, καθώς σχεδόν το 37% και το 27% του συνόλου, αντίστοιχα, εντάσσεται σε κάποια κατηγορία κινδύνου. Στα ασπόνδυλα είδη (ανθόζωα, χερσαία σαλιγκάρια, αράχνες, κολεόπτερα κ.ά.) 50,2% των ειδών που αξιολογήθηκαν (297 είδη) εντάχθηκαν σε κατηγορία κινδύνου.

ΠΗΓΗ : www.apogevmatini.gr

Μοιράζονται φυλλάδια στους μαθητές που έχουν πληροφορίες για διάφορα ζώα της Ελλάδας που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν. Στη συνέχεια, η κάθε ομάδα επιλέγει ένα ζώο και φτιάχνει περίληψη από τις σημαντικότερες πληροφορίες που υπάρχουν στα κείμενα των φυλλαδίων που πήραν.

Φύλλο εργασίας 1

Φύλλο Εργασίας: Η Μεσογειακή Φώκια

Στο παρακάτω κείμενο διάλεξε ποιες πληροφορίες θεωρεί σημαντικές και υπογράμμισέ τις:

Η ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΦΩΚΙΑ – MONACHOS (Monachus-Monachus)

Η εμφάνισή της θάλασσας
Η μεσογειακή φώκια Μοναχός είναι ένα από τα πιο απειλούμενα είδη του πλανήτη. Η Monachus – Monachus σύμφωνα με το λατινικό της όνομα, είναι ένα από τα 3 είδη θαλάσσιας φώκιας. Εμφανίστηκε κάποτε στη Μεσόγειο θάλασσα και τον Ατλαντικό, ενώ τα άλλα δύο είδη στον Ειρηνικό και την Καραϊβική. Αντιπροσωπεύουν το μοναδικό γένος φώκιας στις θερμές θάλασσες.

Η θήρευση των φωκιών
Η φώκια της Μεσογείου έδωσε το όνομά της σε δύο αρχαίες ελληνικές πόλεις, τη Φωκαία της Αττικής και την αποικία της στη Μικρά Ασία με το ίδιο όνομα. Μέχρι τον 15^ο αιώνα ο πληθυσμός τους ήταν μεγάλος και γινόταν συστηματική θήρευση. Σήμερα υπολογίζεται ότι απομένουν περίπου 500 άτομα του είδους.

Η φώκια
Αυτό που επιδιώκουν οι θαλάσσιες φώκιες είναι να συνεχίσουν να υπάρχουν στις αρχαίες θάλασσες που έζησαν τόσες χιλιάδες χρόνια τώρα. Δυστυχώς οι θάλασσες αυτές έχουν αλλάξει: μόλυνση, πλαστικά, υπερεντατική αλιεία και ψαράδες που σκοτώνουν τις φώκιες γιατί θεωρούν ότι τους «κλέβουν» τα ψάρια από τα δίκτυα.

Η προστασία της φώκιας
Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο της Αλοννήσου στις Βόρειες Σποράδες είναι το πρώτο που ιδρύθηκε στην Ελλάδα. Από τους κύριους σκοπούς του Πάρκου είναι η προστασία της φυσικής κατοικίας της φώκιας. Με το 25 μέτρων σκάφος «Ωκεανός» οργανώνουν οικο-τουριστικά προγράμματα, τόσο στις Σποράδες όσο και σε άλλα μέρη της Ελλάδας.

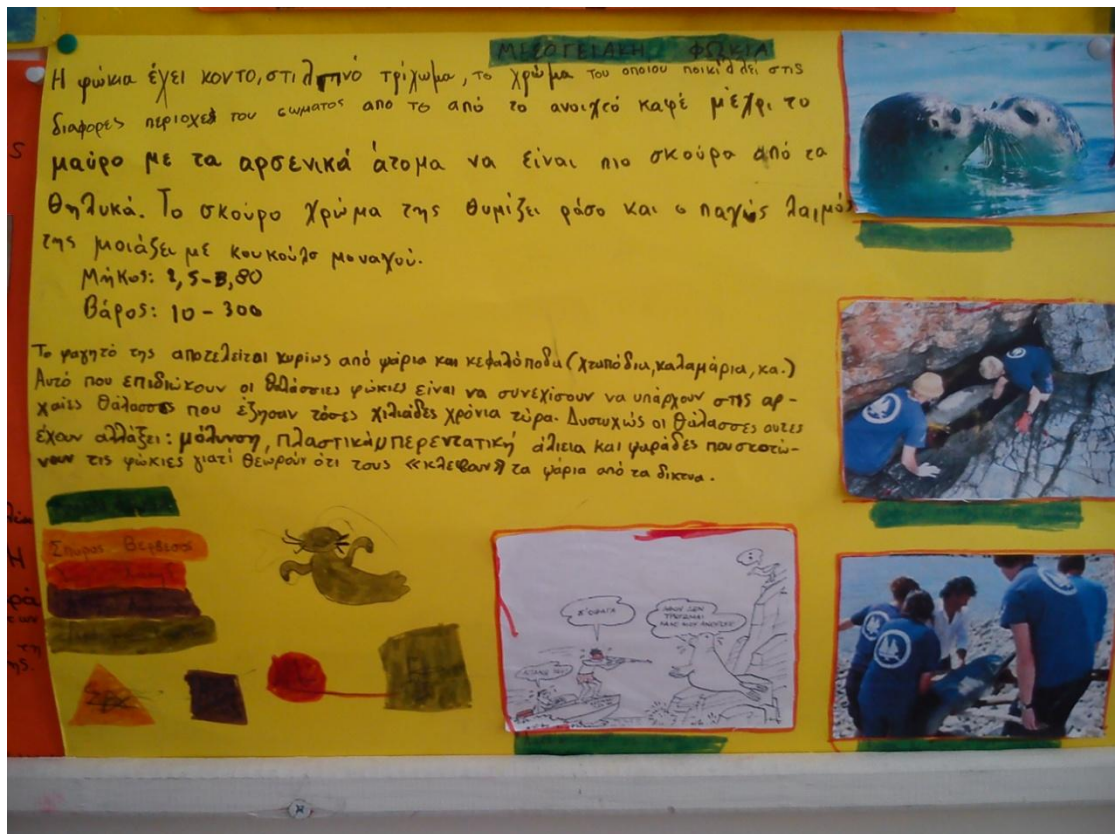
Η περίθαλψη των ορφανών φωκιών
Η οργάνωση είναι επίσης υπεύθυνη για τη λειτουργία του Κέντρου Περίθαλψης και Επανένταξης, το οποίο βρίσκεται στη Στενή Βάλα Αλοννήσου κι έχει περιθάλψει αρκετές ορφανές μικρές φώκιες μέχρι σήμερα.

(230 λέξεις)

ΜΕΤΑΓΕΙΤΑΛΗ ΦΩΚΙΑ

Η φώκια έχει κοντό, στιλπνό τρίχωμα, το χρώμα του οποίου ποικίλλει στις
 διαφορετικές περιοχές του σώματος από το από το ανοιχτό καφέ μέχρι το
 μαύρο με τα αρσενικά άτομα να είναι πιο σκούρα από τα
 θηλυκά. Το σκούρο χρώμα της θυμίζει ρόσο και ο παχύς λαιμός
 της μοιάζει με κουκούλο μοναχού.
 Μήκος: 2,5-3,80
 Βάρος: 10-300

Το φαγητό της αποτελείται κυρίως από γαρία και κεφαλόποδα (χτυπόδια, καλαμάρια, κα.)
 Αυτό που επιδίδονται οι θάλασσες φώκιες είναι να συνεχίσουν να υπάρχουν στις αρ-
 χαιές θάλασσες που έζησαν τόσες χιλιάδες χρόνια τώρα. Δυστυχώς οι θάλασσες αυτές
 έχουν αλλάξει: μόλυνση, πλαστικά, περενεατική αλίεια και φαρμάδες που σκοτών-
 νουν τις φώκιες γιατί θεωρούν ότι τους «κλέβουν» τα γαρία από τα δίκτυα.

2. Φτιάχνουν τις ταυτότητες των ζώων που επέλεξαν.

Φύλλο εργασίας 2

Τσακάλι

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ	
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΟΝΟΜΑ:	<i>Canis aureus</i>
ΚΟΙΝΟ ΟΝΟΜΑ:	Τσακάλι
ΒΑΡΟΣ:	15 κιλά
ΜΗΚΟΣ:	1 μέτρο
ΧΡΩΜΑ:	ακαθόριστο κίτρινο
ΒΙΟΤΟΠΟΣ:	στη γηρά (θαμνότοπους, λίμνες, έλη, σε εκβολές ποτα- μών.)
ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ:	3-6 μικρά
ΚΥΡΙΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ:	61 κυνηγοί

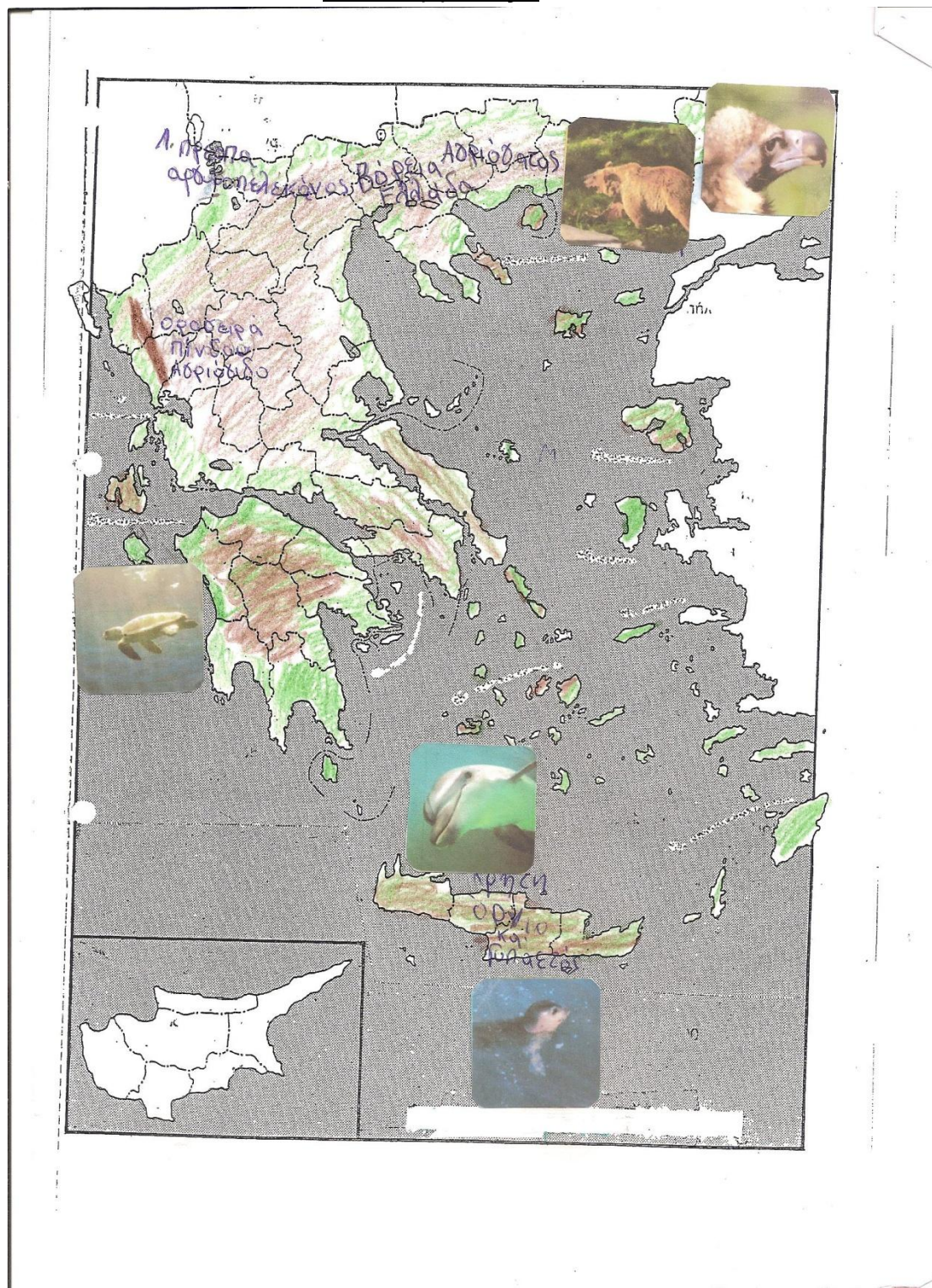
3. Ζωγραφίζουν γραμματόσημα με τα ζώα της χώρας που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν.

Φύλλο εργασίας 3

4. Φτιάχνουν ένα χάρτη της Ελλάδας. Βρίσκουν φωτογραφίες ζώων που απειλούνται με εξαφάνιση και τις κολλούν στον χάρτη ανάλογα με τις περιοχές της Ελλάδας όπου ζουν αυτά.

Φύλλο εργασίας 4

5. Συμπληρώνουν ένα «χάρτη από λέξεις». (από το Τετράδιο Εργασιών Μελέτης Περιβάλλοντος)

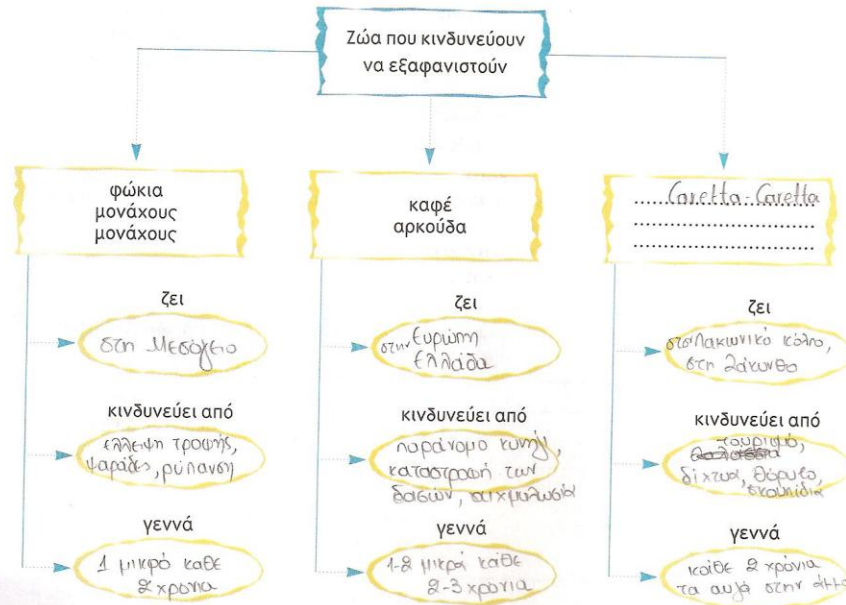
Φύλλο εργασίας 5

Καταγράφουμε

22.

Ο παρακάτω «χάρτης από λέξεις» παρουσιάζει δύο ζώα της Ελλάδας που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν. Επιλέγουμε κι ένα τρίτο ζώο που κινδυνεύει και συμπληρώνουμε το χάρτη.

Βαθμολογία για τη δραστηριότητα 16 (ΝΕΡΟ-ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ)

1. α: 5 2. α: 2 3. α: 5 4. α: 2 5. α: 10

1. β: 10 2. β: 5 3. β: 2 4. β: 10 5. β: 5

1. γ: 2 2. γ: 10 3. γ: 10 4. γ: 5 5. γ: 2

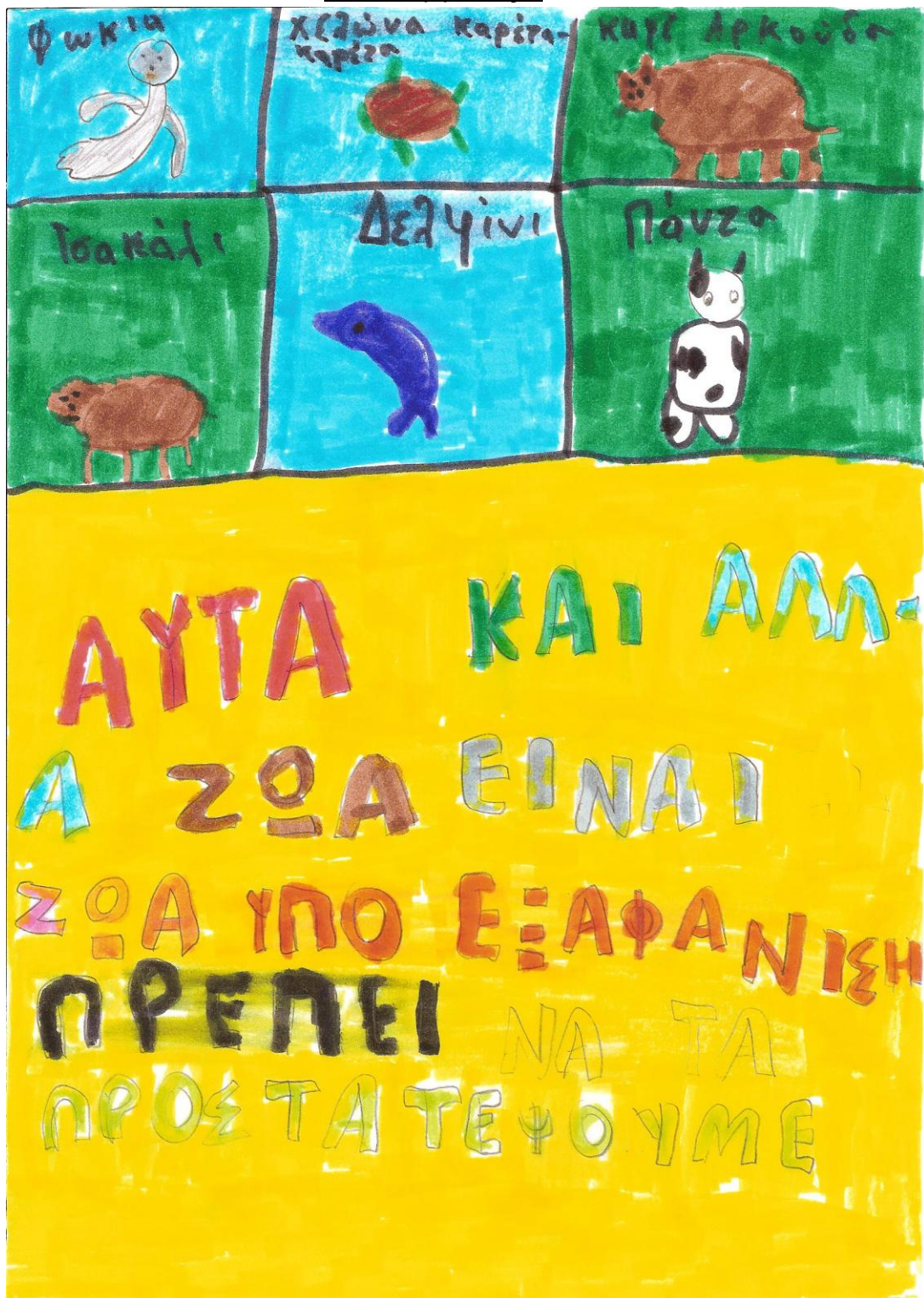
Αν συγκεντρώσατε 10-20 βαθμούς: Αυτή η ομάδα έχει ακόμη αρκετή δουλειά να κάνει πάνω στους τρόπους εξοικονόμησης νερού. Μήπως, όμως, βιαστήκατε να απαντήσετε, πριν συζητήσετε αρκετά; Ευτυχώς, πάντως, μπορείτε να ξεκινήσετε από σήμερα κιόλας να σώζετε μερικές πολύτιμες σταγόνες!

Αν συγκεντρώσατε 21-40 βαθμούς: Τα πήγατε πολύ καλά, αν και ο κόσμος του νερού έχει ακόμη αρκετά σημεία άγνωστα για σας. Συνεχίστε να ενημερώνεστε για τα «όπλα» που έχει ο καθένας μας για να σώσει το πολύτιμο νερό. Οι εφημερίδες, η τηλεόραση και οι μεγαλύτεροι θα είναι πολύτιμοι βοηθοί σας.

Αν συγκεντρώσατε 41-50 βαθμούς: Είστε πολύ ενημερωμένοι για το πόσο πολύτιμο είναι το νερό στη Γη και ξέρετε καλά τι μπορείτε να κάνετε για να το προστατεύσετε! Συνεχίστε την προσπάθειά σας και μην παραλείπετε να μοιράζεστε τις γνώσεις σας με την οικογένεια και τους φίλους σας.

6. Φτιάχνουν αφίσες και φυλλάδια για την Παγκόσμια Ημέρα των Ζώων.

Φύλλο εργασίας 6

7. Αναζητούν και βρίσκουν πληροφορίες για τις ενέργειες που γίνονται από τους διάφορους φορείς για την προστασία των ζώων.

<http://www.youtube.com/watch?v=h-wLB6lFozo>

<http://www.youtube.com/watch?v=Yc-GP3KgBg4>

http://www.youtube.com/watch?v=-2ugn_pQahc